

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

REPUBLIC OF TURKEY
MINISTRY FOR EU AFFAIRS

AVRUPA BİRLİĞİ BÜTÇESİ

NİSAN 2016
ANKARA

İçindekiler

GİRİŞ	2
AVRUPA BİRLİĞİ BÜTÇESİ	2
I. AB BÜTÇESİNİN GELİRLERİ	2
II. AB BÜTÇESİNİN HARCAMALARI	4
1. Akıllı ve Kapsayıcı Büyüme	4
2. Sürdürülebilir Büyüme: Doğal Kaynaklar	6
3. Güvenlik ve Vatandaşlık	6
4. Küresel Avrupa	7
5. İdari Harcamalar	7
III. YILLIK BÜTÇE PROSEDÜRÜ	11
IV. 2014-2020 DÖNEMİ ÇOK YILLI MALİ ÇERÇEVE	13
KAYNAKÇA	16

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Ekonomik ve Mali Politikalar Başkanlığı

GİRİŞ

Ülkemizin AB'ye katılım sürecinde 2016 yılında müzakereye açılan 33 No'lu Mali ve Bütçesel Hükümler Fası, üyelikle birlikte AB bütçesine yapılacak katkı için gerekli mali kaynaklara (öz kaynaklar) ilişkin kuralları kapsamaktadır.

Bu fasıl kapsamında aday ülkelerden, üyelikle birlikte AB bütçesine aktarılabacak katkıların doğru bir şekilde hesaplanması, tahsilâtı, ödenmesi, denetimi ve AB'ye raporlanması için gerekli idari kapasiteyi oluşturması ve öz kaynaklar konusunda yeterli koordinasyonu sağlaması beklenmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ BÜTÇESİ

AB bütçesi, Birliğin politika ve önceliklerini gösteren önemli bir araçtır. AB'nin yıllık bütçeleri daha sıkı bir bütçe disiplini sağlamak amacıyla 1988 yılından itibaren çok yıllık mali çerçeveler yoluyla ortaya konmaktadır. Çok yıllık mali çerçeveler, 2014 yılından itibaren yedi yılı kapsamaktadır.

Euro cinsinden hazırlanan AB bütçesi denk bütçe esasına dayanmaktadır. 2015 yılı AB bütçesinin toplam harcamaları (ve aynı zamanda toplam gelirleri) 141,2 milyar Euro olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında AB bütçesine en fazla katkı veren ülke 30,2 milyar Euro ile Almanya olmuştur. Almanya'yı 22,4 milyar Euro ile Fransa ve 16,5 milyar Euro ile İtalya izlemiştir.

2014-2020 mali dönemi için ise toplam gelir ve harcamalar cari fiyatlarla 1 trilyon Euro olarak belirlenmiştir.

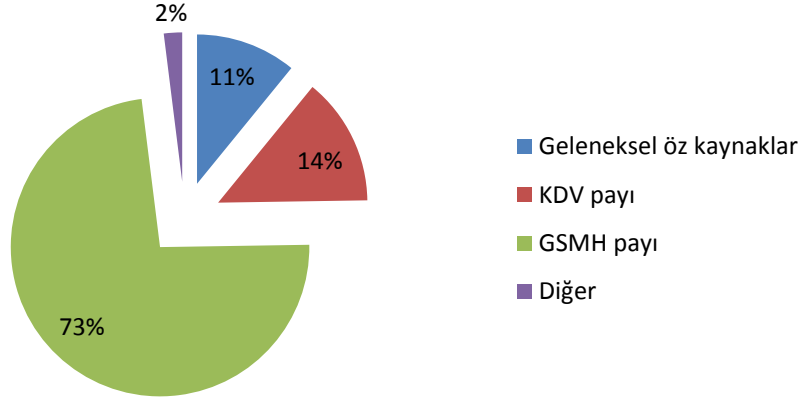
I. AB BÜTÇESİNİN GELİRLERİ

AB bütçesinin gelirleri, ulusal otoritelerin ilave bir kararına ihtiyaç duyulmaksızın otomatik olarak AB'ye aktarılan öz kaynaklar ile diğer gelirlerden oluşmaktadır. Öz kaynaklar üç ana başlık altında toplanmaktadır; geleneksel öz kaynaklar, KDV payı ve GSMH payı.

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Ekonomik ve Mali Politikalar Başkanlığı

2015 Yılı AB Bütçesi Gelirlerinin Payı

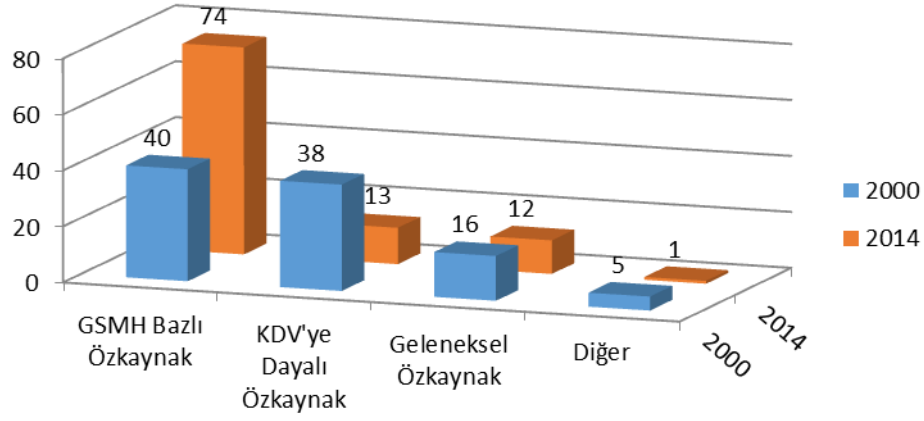
- Geleneksel Öz Kaynaklar** esas olarak Birliğe üye olmayan üçüncü ülkelerden yapılan ithalat üzerinden alınan gümrük vergileri ile şeker üretiminden alınan vergilerden kaynaklanmaktadır. Üye devletler tarafından tahsil edilen gümrük vergilerinin % 80'i doğrudan AB bütçesine aktarılmaktadır. Geleneksel öz kaynakların 2015 bütçe gelirleri içerisindeki payı % 11'dir. (2017 yılından itibaren AB'de şeker kotası ve dolayısıyla şeker vergisi kaldırılacaktır.)
- KDV'ye dayalı öz kaynak** üye devletlerin uyumlaştırılmış KDV matrahına her yıl %0,3 oranının uygulanması ile hesaplanmaktadır. 2015 bütçe gelirleri içerisindeki payı %14'tür.
- Gayri Safi Milli Hasıla (GSMH) Bazlı Öz Kaynak** ise, her yıl bütçenin diğer gelirleri ile kapatılamayan kısmının finansmanını sağlayacak şekilde üye devletlerin GSMH'lerine aynı oranın uygulanması ile hesaplanmaktadır. 2015 bütçe gelirleri içerisindeki payı %73'tür.
- Diğer Kaynaklar** ise, AB çalışanlarının gelir vergisi kesintileri, banka faizleri, üçüncü ülkelerin AB programlarına katılmak üzere yaptıkları katkılar, kullanılmayan AB mali yardımlarının geri ödenmesi ve gecikmiş ödemeler üzerinden alınan faizlerden oluşmakta olup, toplam gelirlerin %2'sini oluşturmaktadır.

2015 yılında AB bütçesine GSMH bazlı öz kaynaklar altında 104,5, KDV'ye bağlı öz kaynak altında 18,2 ve geleneksel öz kaynaklar altında 16,8 milyar Euro ile, toplamda 139,6 milyar Euro gelir sağlanmıştır.

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Ekonomik ve Mali Politikalar Başkanlığı

AB Bütçe Gelirleri (%)

II. AB BÜTÇESİNİN HARCAMALARI

AB bütçesinin harcama kalemleri, çok yıllık mali çerçevelerde ortaya konmaktadır. Mali çerçeveler harcama kalemlerinin yıllık harcama limitlerini taahhüt ödenekleri cinsinden göstermektedir. AB Bütçesinin harcamaları, Birlik politikalarını ve hedeflerini destekleyen 5 ana başlıktan oluşmaktadır:

- Akıllı ve Kapsayıcı Büyüme
- Sürdürülebilir Büyüme: Doğal Kaynaklar
 - Güvenlik ve Vatandaşlık
 - Küresel Avrupa
 - İdari Harcamalar

Çok yıllık mali çerçeve kapsamında 2014-2020 döneminde bu ana başlıklar altında yapılacak harcamalar için toplam harcamalar cari fiyatlarla yaklaşık 1 trilyon Euro ayrılmıştır. 2015 yılında AB bütçesi harcamaları 141,2 milyar Euro tutarındadır.

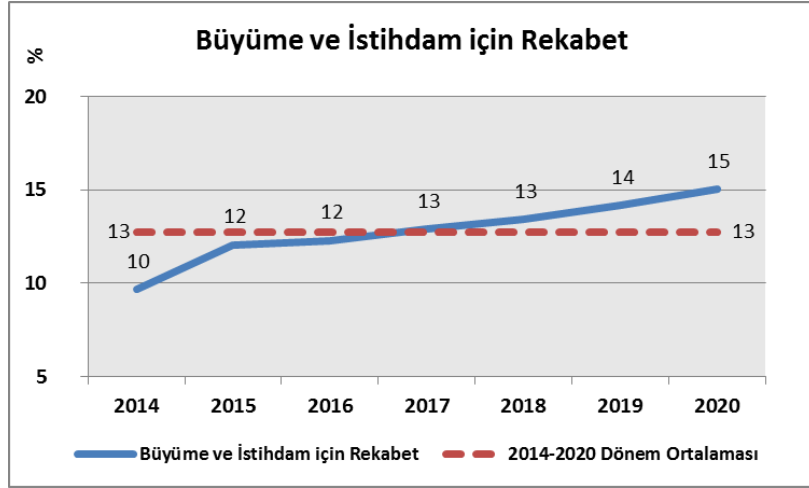
1. Akıllı ve Kapsayıcı Büyüme

Bu başlık altında iki alt bölüm yer almaktadır: Büyüme ve İstihdam İçin Rekabet Edebilirlik ile Ekonomik, Sosyal ve Bölgesel Uyum.

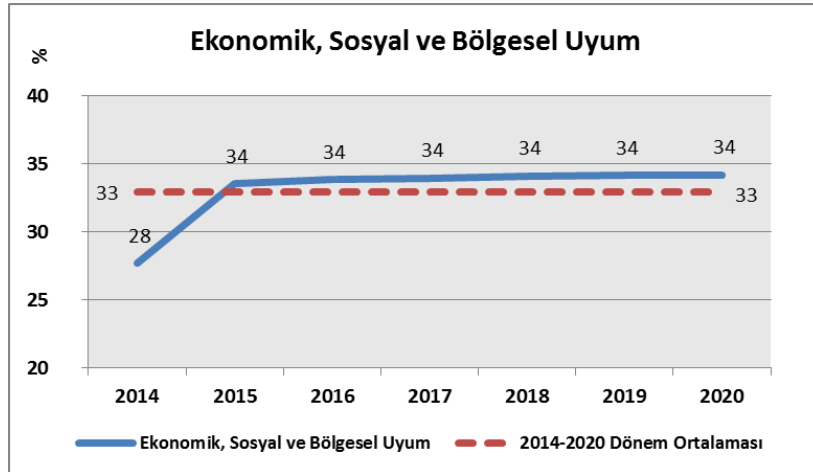

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Ekonomik ve Mali Politikalar Başkanlığı

- a) **Büyüme ve İstihdam için Rekabet Edebilirlik** kapsamında, araştırma ve yenilik, eğitim ve öğrenim, enerji, ulaştırma ve telekomünikasyon alanlarında trans-Avrupa ağları, sosyal politika ve teşebbüslerin desteklenmesi gibi öncelikler ön plana çıkmaktadır. 2015 yılı bütçesinde bu kalem için yaklaşık 17,6 milyar Euro ayrılmıştır.

- b) **Ekonomik, Sosyal ve Bölgesel Uyum** alt başlığında ise en az gelişmiş üye devletler ve bölgelerin ekonomik, sosyal ve bölgesel uyumu, rekabet edebilirlik ve istihdamın geliştirilmesi, bölgesel işbirliğinin artırılması gibi bölgesel farklılıkların giderilmesi amacına hizmet eden harcamalar öngörülmüştür. 2015 yılı bütçesinde bu alt başlık için yaklaşık 60,3 milyar Euro ayrılmıştır.

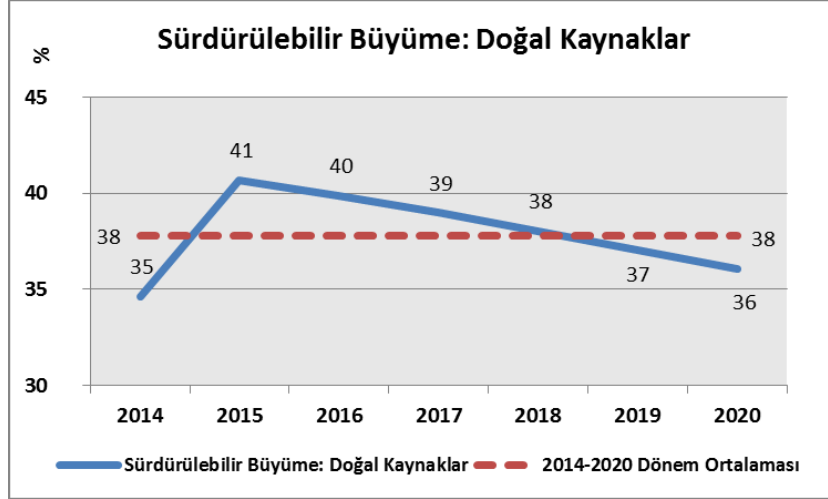

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Ekonomik ve Mali Politikalar Başkanlığı

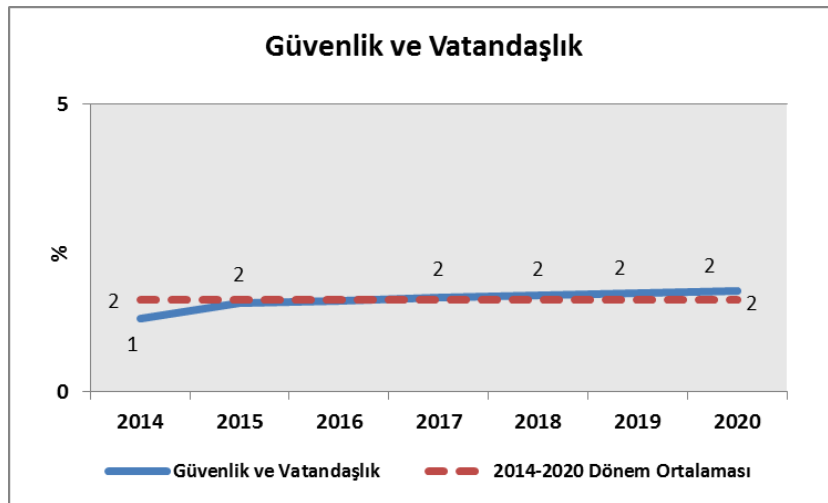
2. Sürdürülebilir Büyüme: Doğal Kaynaklar

Ortak Tarım Politikası, Ortak Balıkçılık Politikası, kırsal kalkınma ve çevre önlemleri ile ilgili harcamalar bu başlıktaki başlıca unsurlar olacaktır. 2015 yılı bütçesinde bu kalem için yaklaşık 64,6 milyar Euro ayrılmıştır.

3. Güvenlik ve Vatandaşlık

Bu başlık altındaki harcamalar, iltica ve göç, sınırlar, iç güvenlik, vatandaş katılımını geliştirme, halk sağlığı ve tüketicinin korunmasını güçlendirme bileşenlerini içermektedir. 2015 yılı bütçesinde bu alt başlık için yaklaşık 2,4 milyar Euro ayrılmıştır.

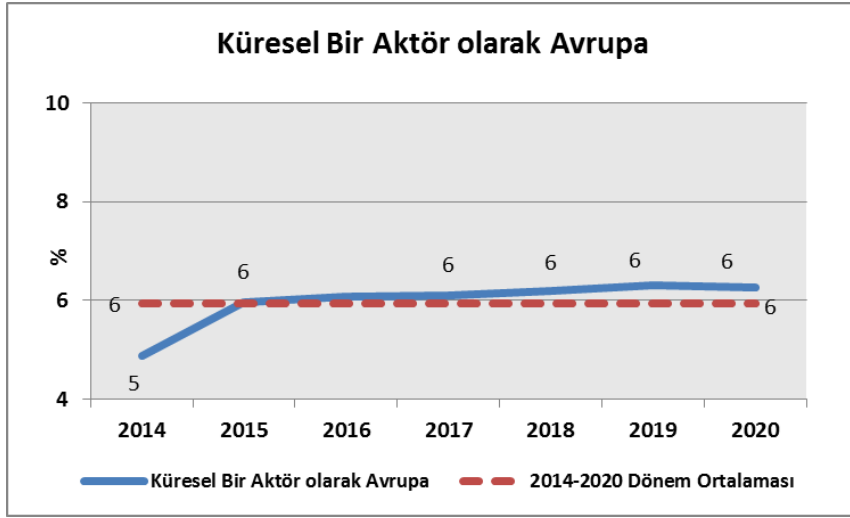

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Ekonomik ve Mali Politikalar Başkanlığı

4. Küresel Avrupa

AB'nin uluslararası sistemde etkin bir rol üstlenme hedefinden hareketle AB genişleme sürecini destekleme, AB değerlerini Birlik dışında tanıtmaya, dış politika ortaklarıyla işbirliğini geliştirme, AB Komşuluk Politikasına dahil olan ülkelerde uzun vadeli refah ve istikrara yatırım yapma, iklim değişikliği ile mücadele etme, doğal ve insan kaynaklı felaketlerde Avrupa dayanışmasını güçlendirme başlıklarını içermektedir. 2015 yılı bütçesinde bu başlık için yaklaşık 8,7 milyar Euro ayrılmıştır.

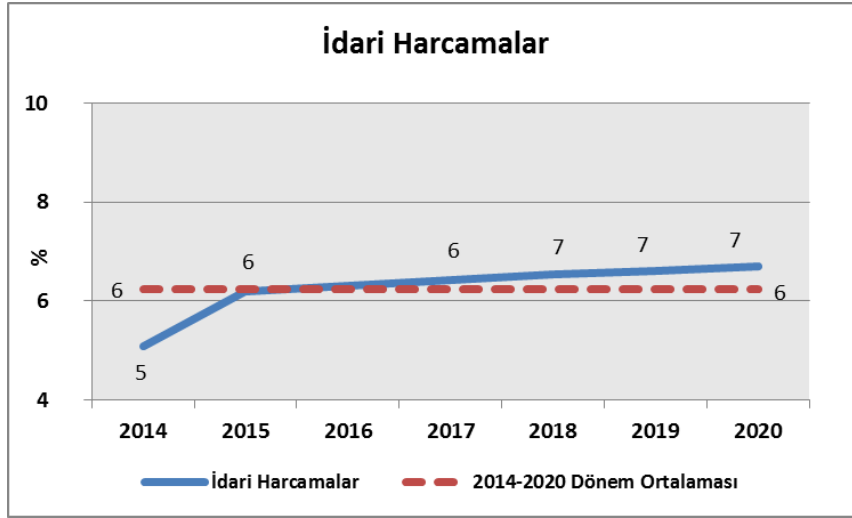
Türkiye'ye yönelik AB mali yardımları da Küresel Avrupa başlığı altındaki Katılım Öncesi Araç (IPA) kaleminden sağlanmaktadır. 2014-2020 yılları arasında bu kalemden Ülkemize ayrılan pay yıllık ortalama 630 milyon Euro, toplamda ise 4,5 milyar Euro'dur.

5. İdari Harcamalar

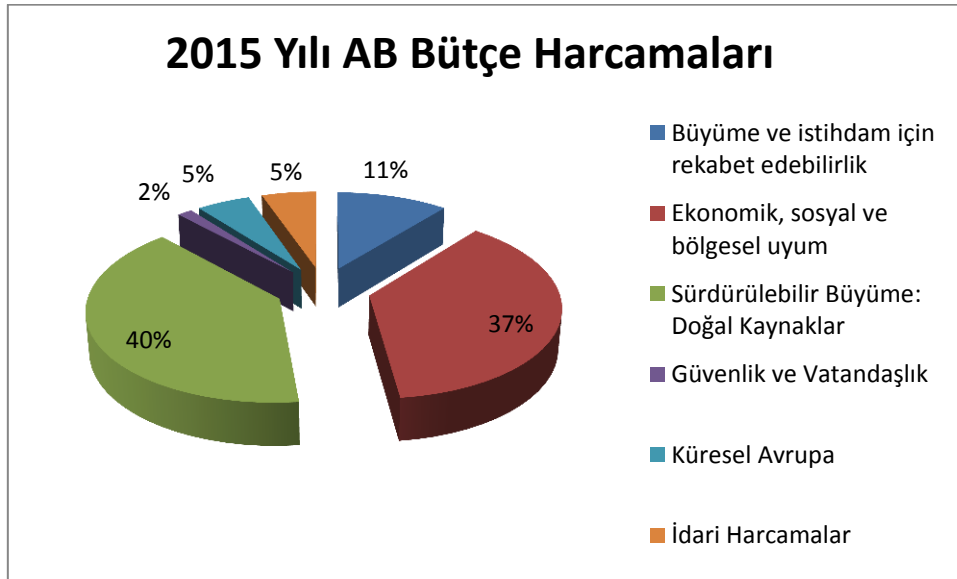
AB kurumlarında çalışan personelin maaş ve emeklilik ödemeleri, bina ve altyapıları ve bilgi teknolojileri ve güvenlik harcamaları bu kalem altında sınıflandırılmaktadır. 2015 yılı bütçesinde bu kalem için yaklaşık 9 milyar Euro ayrılmıştır.

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Ekonomik ve Mali Politikalar Başkanlığı

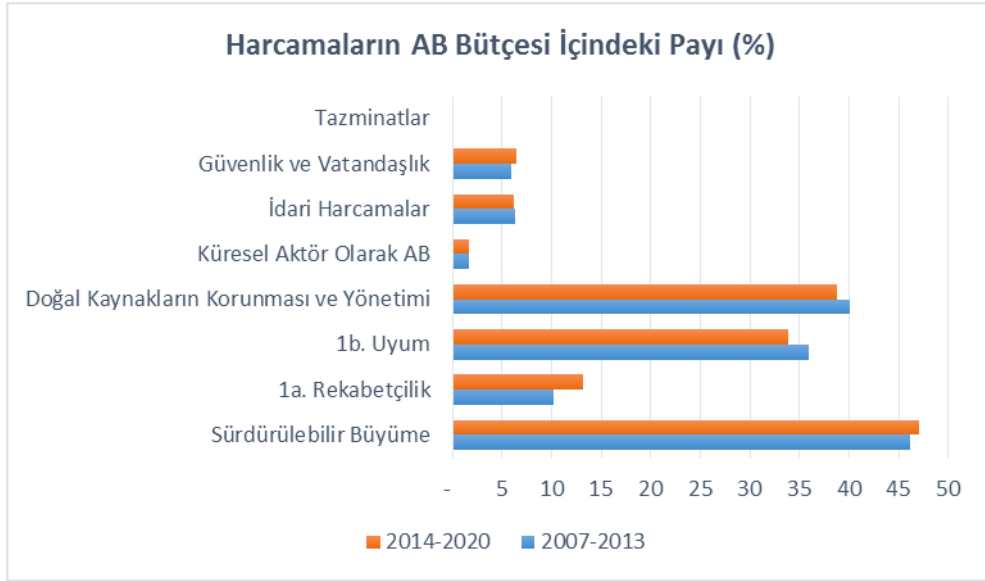

2015 yılı için toplam AB bütçesi 141,2 milyar Euro olup, AB üye ülkelerinin toplam GSMH'sinin yaklaşık %1'ine tekabül etmektedir.

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Ekonomik ve Mali Politikalar Başkanlığı

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Ekonomik ve Mali Politikalar Başkanlığı

Üye Devletlerin 2014 Yılı Bütçesi Gelir ve Harcamalarına Katkısı (milyon Euro)

	Bütçeden aldığı pay	Bütçe gelirlerine katkısı	Fark
Belçika	7044,3	5232,7	1811,6
Bulgaristan	2255,4	460,5	1794,9
Çek Cumhuriyeti	4377,2	1506,7	2870,5
Danimarka	1511,7	2507,6	-995,9
Almanya	11484,5	29143	-17658,5
Estonya	667,6	200,4	467,2
İrlanda	1563,1	1650,6	-87,5
Yunanistan	7095	1949,8	5145,2
İspanya	11538,5	11111,0	427,5
Fransa	13479,1	20967,7	-7488,6
Hırvatistan	584,3	429,8	154,5
İtalya	10695,2	15888,6	-5193,4
GKRY	272,9	160,6	112,3
Letonya	1062,2	270	792,2
Litvanya	1885,9	384,7	1501,2
Lüksemburg	1713,9	246,2	1467,7
Macaristan	6620,2	995,8	5624,4
Malta	254,9	76,1	178,8
Hollanda	2014,4	8372,7	-6358,3
Avusturya	1572,6	2869,5	-1296,9
Polonya	17436,1	3954,6	13481,5
Portekiz	4943	1747,9	3195,1
Romanya	5943,9	1458,9	4485
Slovenya	1142,5	385	757,5
Slovakya	1668,8	720,2	948,6
Finlandiya	1061,9	1904,1	-842,2
İsveç	1691	4294,3	-2603,3
Birleşik Krallık	6984,7	14072,3	-7087,6

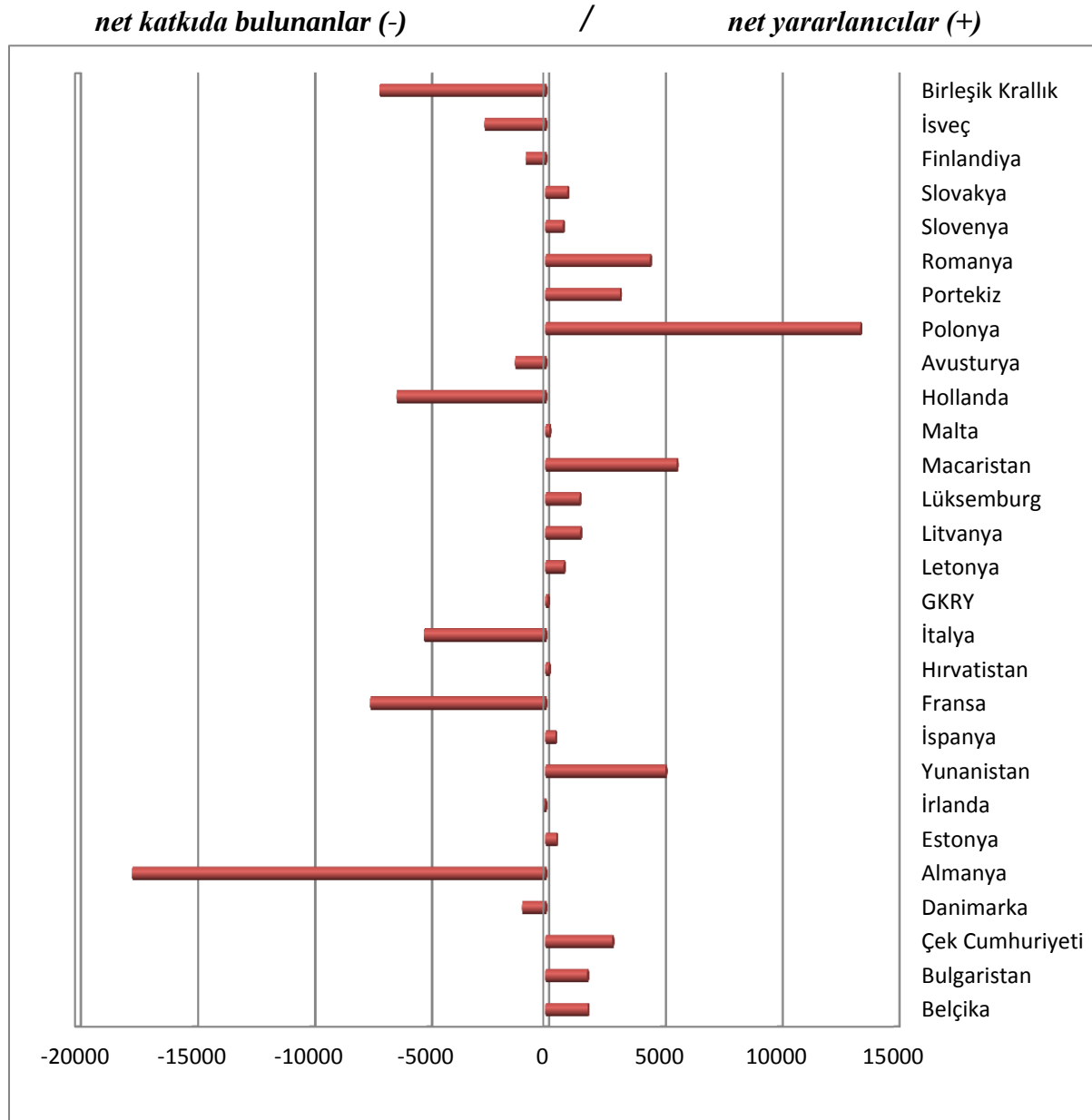
AB üye devletlerinin 2014 yılında AB bütçesi gelirlerine yapmış oldukları katkı ile AB bütçe harcamalarından aldıkları miktarları gösteren tablo yukarıda yer almaktadır. Bu tabloda yer alan fark sütunundaki ilgili ülkenin net katkı veren, yani bütçeyi büyük ölçüde finanse eden ülkelerden olduğunu, artı değer ise ülkenin net yararlanıcı olduğunu göstermektedir.

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Ekonomik ve Mali Politikalar Başkanlığı

Aşağıdaki grafikte de tekrar görüldüğü üzere AB bütçesini önemli ölçüde finanse eden ülkeler Almanya, Fransa, Birleşik Krallık ve İtalya'dır.

Üye Devletlerin 2014 Yılı Bütçesi Gelir ve Harcamalarına Katkısı (milyon Euro)

III. YILLIK BÜTÇE PROSEDÜRÜ

AB bütçesinin kabul edilme aşamalarını ortaya koyan yıllık bütçe prosedürü, AB'nin İşleyişine Dair Antlaşma'nın 314. Maddesinde ortaya konmaktadır. Buna göre, süreç 1 Eylül'de başlar ve 31 Aralık'ta sona erer. Bu çerçevede,

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Ekonomik ve Mali Politikalar Başkanlığı

İlk olarak, Komisyon AB kurumlarından aldığı bütçe tahminlerini konsolide ederek bir “taslak bütçe” hazırlar ve 1 Eylül’e kadar Bakanlar Konseyi ve Avrupa Parlamentosuna sunar.

Bakanlar Konseyi, taslak bütçeye ilişkin görüşlerini, ve varsa değişiklik önerilerini nedenleriyle birlikte, 1 Ekim’e kadar Avrupa Parlamentosuna iletir. Avrupa Parlamentosu da 42 gün içinde Konsey’in tutumunu onaylarsa ya da bir karar almazsa bütçe kabul edilir.

Avrupa Parlamentosu üye tam sayısının çoğunluğuyla taslak bütçede bir değişikliği onaylarsa değiştirilen taslak Konsey ve Komisyon’a iletilir. Konsey değişikliği 10 gün içinde kabul ederek taslak bütçe onaylar; onaylamaması halinde ise Uzlaşma Komitesi göreve çağırılır.

Uzlaşma Komitesi, Konsey üyeleri ve Parlamento temsilcilerinden oluşur ve 21 gün içerisinde ortak bir metin sunması beklenir. Uzlaşma prosedürünün başarısız olması halinde, Komisyondan yeni bir bütçe taslağı hazırlaması istenir.

Uzlaşma Komitesinin Kasım ayı başında ortak bir metin sunması halinde, Konsey ve Parlamento’nun önünde bunu kabul ya da reddetmek için 14 günü vardır. Konsey ortak metni reddetse bile Parlamentosunun bütçeyi kabul etme yetkisi mevcuttur. Her iki kurumun da reddetmesi ya da karar alamaması durumunda ise, Komisyondan yeni bir bütçe taslağı hazırlaması istenir.

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Ekonomik ve Mali Politikalar Başkanlığı

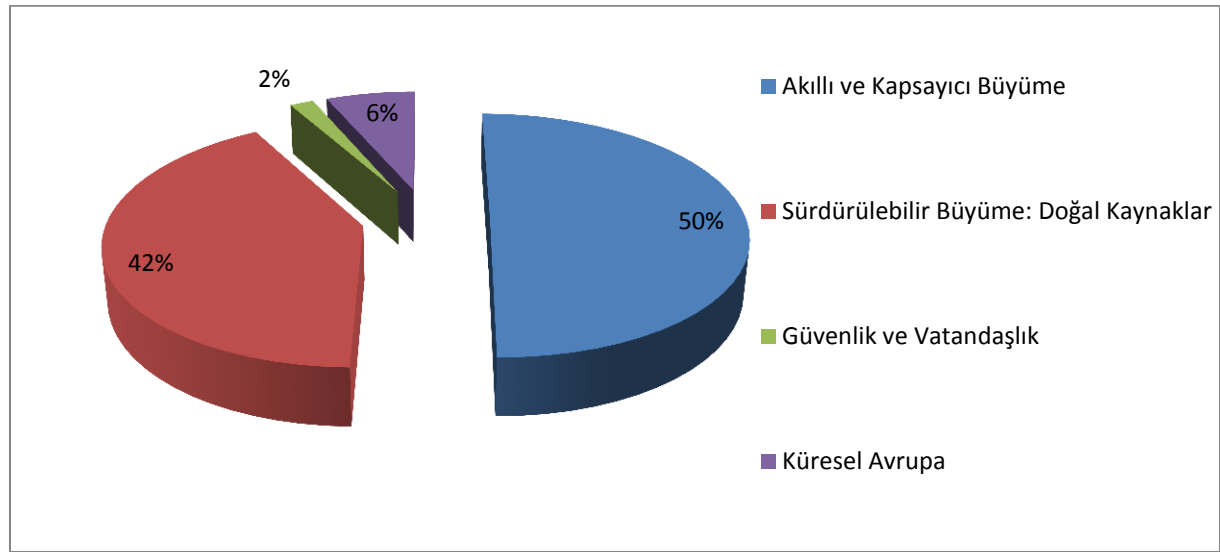
IV. 2014-2020 DÖNEMİ ÇOK YILLI MALİ ÇERÇEVE

Çok Yıllı Mali Çerçeve (*Multiannual Financial Framework*), AB bütçesinde yer alan harcama kalemlerine ilişkin ödeneklerin yıllık tavanını önceden belirleyen ve böylece bütçe disiplini ve kaynakların AB'nin politika öncelikleri doğrultusunda ve etkin şekilde dağılımını sağlayan bir araçtır.

Avrupa Birliği'nin yedi yıllık mali perspektifini oluşturan, 2014-2020 dönemine yönelik Çok Yıllı Mali Çerçeve 2 Aralık 2013 tarihinde kabul edilmiştir. Onaylanan Çok Yıllı Mali Çerçeve kapsamında taahhüt ödenekleri 960 milyar Euro, harcama ödenekleri ise 908 milyar olarak sınırlandırılmıştır. Mali Çerçeve Hırvatistan'la birlikte 28 Üye Devlet için tasarlanmıştır.

Harcama kalemlerinin en sonunda yer alan “Tazminatlar”, 2013 yılında AB'ye üye olan Hırvatistan'ın, üyeliğinin ilk yılında AB bütçesine aktardığı payın bütçeden aldığı paydan fazla olmasını engellemek için eklenmiştir.

Mali Çerçeveyi oluşturan ana başlıklar, aynı zamanda bütçenin harcama kalemleridir. Bu çerçevede, yedi yıllık dönemde her bir başlık için ayrılan pay şu şekildedir:

2014-2020 Mali Çerçevesinde AB'nin uzun dönemli bütçesinde ilk kez kesintiye gidilmiştir. Bu da bütçe disiplini sağlamanın önemini ve üye devletlerin ulusal düzeyde bütçe ile ilgili karşılaştıkları baskıları yansıtmaktadır.

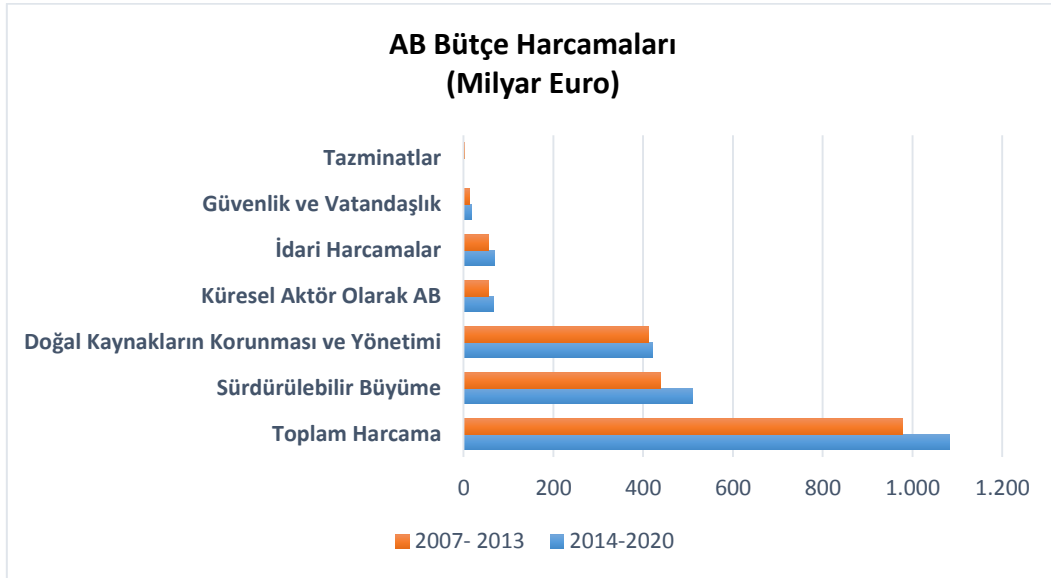
Son yıllarda Avrupa Birliği ve Üye Devletler ekonomik ve finansal krizin beraberinde getirdiği zorlukları aşabilmek için çok önemli adımlar atmıştır. Bu sebeple, yeni Çok Yıllı Mali Çerçevenin hazırlanmasında Avrupa'yı krizden çıkarabilecek özelliklere sahip bir AB bütçesini mümkün kılacak bir çerçeve oluşturulması fikri öne çıkmıştır.

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Ekonomik ve Mali Politikalar Başkanlığı

Bu çerçevede, AB bütçesinin, öncelikle verimli yatırımları ve beşeri sermaye yatırımlarını etkin bir şekilde ön plana çıkararak, tüm Avrupa’da istihdam yaratan bir büyüme ortamı için itici bir güç olması beklenmektedir. Yeni Çok Yıllı Mali Çerçeve altında harcamalar; büyüme, istihdam, rekabet gücü ve yakınsamayı Avrupa 2020 stratejisine paralel olarak desteklenmektedir. Aynı zamanda, Avrupa genelinde güçlendirilmiş olan mali disiplin göz önünde bulundurulduğunda Çok Yıllı Mali Çerçevenin Üye Devletler tarafından bütçe açıkları ve borç stoklarını daha sürdürülebilir bir hale getirmek için uygulanan sıkılaştırma tedbirlerini desteklemesi önem taşımaktadır.

Yeni Çok Yıllı Mali Çerçeve kapsamında yapılacak harcamaların, Birliğin ortak politika hedeflerinin daha etkili ve hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesine katkı sağlarken, ulusal harcamaların azalmasına katkıda bulunması hedeflenmektedir.

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Ekonomik ve Mali Politikalar Başkanlığı

ÇOK YILLI MALİ ÇERÇEVE 2014-2020 *(Milyon Euro-2011 fiyatları)*

Harcama Ödenekleri	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014-2020 Toplamı (2011 fiyatları)	2014-2020 Toplamı (cari fiyatlar)
1. Akıllı ve Kapsayıcı Büyüme	60.283	61.725	62.771	64.238	65.528	67.214	69.004	450.763	508.921
1.a Büyüme ve İstihdam için Rekabet	15.605	16.321	16.726	17.693	18.490	19.700	21.079	125.614	142.130
1.b Ekonomik, Sosyal ve Bölgesel Uyum	44.678	45.404	46.045	46.545	47.038	47.514	47.925	325.149	366.791
2. Sürdürülebilir Büyüme: Doğal Kaynaklar	55.883	55.060	54.261	53.448	52.466	51.503	50.558	373.179	420.034
3. Güvenlik ve Vatandaşlık	2.053	2.075	2.154	2.232	2.312	2.391	2.469	15.686	17.725
4. Küresel Bir Aktör olarak Avrupa	7.854	8.083	8.281	8.375	8.553	8.764	8.794	58.704	66.262
5. İdari Harcamalar	8.218	8.385	8.589	8.807	9.007	9.206	9.417	61.629	69.584
6. Tazminatlar	27	0	0	0	0	0	0	27	29
TOPLAM	134.318	135.328	136.056	137.100	137.866	139.078	140.242	959.988	1.082.555

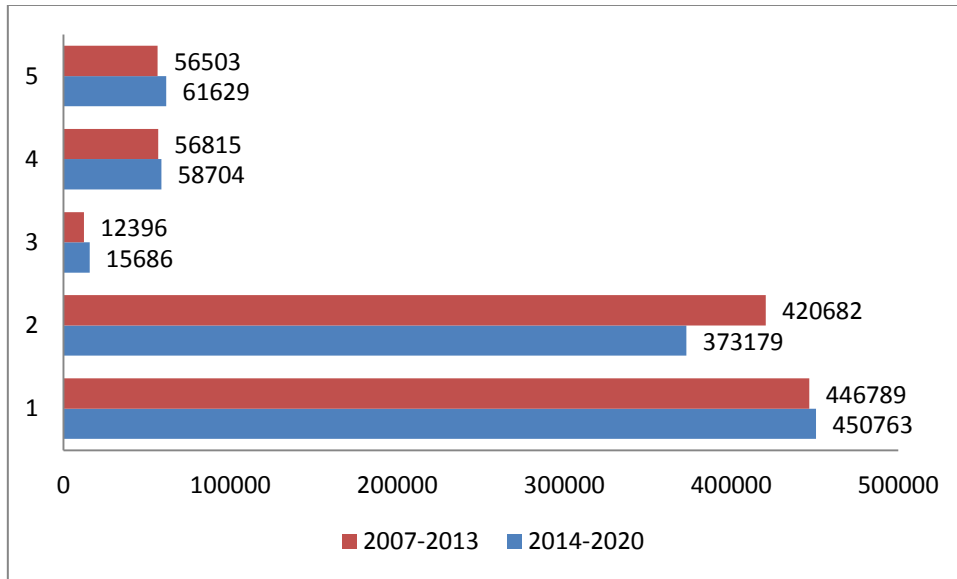
T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Ekonomik ve Mali Politikalar Başkanlığı

SON İKİ MALİ ÇERÇEVENİN KARŞILAŞTIRMASI

2014-2020 Mali Çerçevesi		2007-2013 Mali Çerçevesi	
Başlık	Toplam ödenek (milyon Euro)*	Başlık	Toplam ödenek (milyon Euro)*
1 Akıllı ve Kapsayıcı Büyüme	450763	Sürdürülebilir Büyüme	446789
2 Sürdürülebilir Büyüme: Doğal Kaynaklar	373179	Doğal Kaynakların Korunması ve Yönetimi	420682
3 Güvenlik ve Vatandaşlık	15686	Vatandaşlık, Özgürlük, Güvenlik ve Adalet	12396
4 Küresel Avrupa	58704	Küresel Partner Olarak AB	56815
5 İdari Harcamalar	61629	İdari Harcamalar	56503

* 2011 fiyatlarıyla

Karşılaştırmalı Toplam Ödenekler (milyon Euro)

T.C.
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI
Ekonomik ve Mali Politikalar Başkanlığı

KAYNAKÇA:

- European Commission, Multiannual financial framework 2014–2020 and EU budget 2014- The figures
- European Commission, EU Budget 2014 Financial Report
http://ec.europa.eu/budget/financialreport/2014/lib/financial_report_2014_en.pdf
- European Council, 7-8 February 2013 Conclusions,
http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/135344.pdf
- http://ec.europa.eu/budget/mff/index_en.cfm
- 2015 yılı AB Bütçesi
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:2015:069:FULL>